

8. TOIMENPIDEOHJEET ONNETTOMUUS-, VAARA- JA VAHINKOTILANTEISSA

8.1 TOIMINTA SAIRAUSKOHTAUKSESSA

- 1. Selvitä mitä on tapahtunut**
  - Onko potilas kaatunut, pyörtnyt, kouristellut?
  - Onko silminnäkijöitä?
  - Jaa seuraavat tehtävät, jos auttajia on enemmän.
- 2. Tarkista potilaan tila**
  - Tarkista onko potilas heräteltävissä puhuttelemalla tai ravistamalla?
- 3. Tarkista hengitys**
  - Jos potilas ei herää, tarkista hengitys: aseta kämmenselkä potilaan suun eteen ja koeta tuntuuko ilmavirtausta. Potilaan kasvojen sinerrys on merkki hengityksen estymisestä tai loppumisesta.
- 4. Siirrä oikeaan asentoon**
  - Käännä tajuton potilas kylkiasentoon.
  - Ojenna päätä taakse, jotta hengitys pääsee kulkemaan esteettä.
- 5. Tee hätäilmoitus**
  - Heti kun olet selvittänyt potilaan tilan ja havainnut, että kyseessä on hätätilanne, soita numeroon **112** ja kerro:
    - mitä on tapahtunut
    - mitä potilas valittaa
    - mitä hän juuri sillä hetkellä tekee.
- 6. Tarkkaile**
  - Jos havaitset potilaan tilassa muutoksia ennen pelastuslaitoksen yksikön saapumista, soita uudelleen numeroon **112**.
- 7. Opasta**
  - Järjestä opastus ja esteetön kulku potilaan luokse.
- 8. Kerro**
  - Kerro pelastuslaitoksen henkilöstölle mitä on tapahtunut, miten potilaan tila on kehittynyt ja onko potilaalle annettu ensiapua.

8.2 TOIMINTA VESIVAHINKOTILANTEESSA

Selvitä etukäteen veden pääsulun / huoneistosi sulun sijainti

---

- 1. Katkaise vuotokohteesta ja sen läheisyydestä sähkö.**
- 2. Tyrehdytä vuoto esimerkiksi sulkemalla veden pääsulku, joka sijaitsee**

---

ja minimoi vesivahingot.
- 3. Ilmoita asiasta**
  - huoltomiehelle puh. 010 270 8600
  - suojelujohtajalle puh. 050 491 3696
  - tai isännöitsijälle puh. 040 7233732
- 4. Tarvittaessa ota yhteys yleiseen hätänumeroon 112.**

Mikäli vesivaara uhkaa rakennuksen ulkopuolelta

- 1. Selvitä vesivaaran aiheuttaja**
- 2. Jos kyseessä on vuoto, pyri tyrehdyttämään se**
- 3. Pyri estämään veden pääsy rakennukseen**
  - säkityksin
  - muovipeitteitä käyttämällä
  - johtamalla vesi pois päin
- 4. Hälytä tarvittaessa lisäapua**

8.3 TOIMINTA SÄHKÖKATKOSTILANTEESSA

1. **Varmista, ettei hisseihin ole jäänyt ihmisiä.**
2. **Tarkista sähkökatkoksen syy ja mahdollisuus palata normaaliin sähkön saantiin.**
3. **Tiedota tilanteesta ihmisille ja kehota varovaisuuteen, mikäli kynttilöitä käytetään.**

Poikkeusoloissa erityisesti

Vältä kynttilöiden käyttöä

Sähköpääkeskus sijaitsee

8.4 TOIMINTA TULIPALOTILANTEESSA

Jos tulipalo syttyy tilassa, jossa itse olet, toimi seuraavasti tai jaa seuraavat tehtävät auttaja ollessa useita

1. **Pelasta** välittömässä vaarassa olevat
2. **Sulje** ovet estääksesi savun ja palon leviämistä
3. **Hälytä** palokunta soittamalla turvallisesta paikasta numeroon 112
4. **Sammuta**, jos palo on pieni eikä savua vielä ole
5. **Varoita** niitä, jotka eivät ole välittömässä vaarassa
6. **Opasta** tai järjestä opastus ja esteetön pääsy pelastusyksikölle kohteeseen sekä kerro välittömästi paloviranomaiselle onko ihmisiä vaarassa ja jo suoritettavat toimenpiteet
7. **Varmista**, että kaikki ovat päässeet kokoontumispaikalle, joka on .....

Poistumaan kehotetut (eivät välittömässä vaarassa olevat) sulkevat koneet ja laitteet, ikkunat sekä kaikki ovet ja poistuvat ennalta määrätylle kokoontumispaikalle.

Kerrostalopaloissa savu- ja palokaasut pääsevät usein leviämään porraskäytävään täyttäen sen kokonaan näkyvyyden jäädessä vain muutama kymmeneen senttimetriin. Savu on lisäksi erittäin myrkyllistä, jonka hengittäminen aiheuttaa menehtymisen erittäin nopeasti.

Jos palo on muualla ja porraskäytävässä on savua, toimi seuraavasti

1. **Jää asuntoon ja ole rauhallinen.**
  - Kerrostaloissa jokainen asunto on tehty omaksi palo-osastokseen ("palolokero" josta palon nopea leviäminen toiseen asuntoon on estetty rakenteellisin toimenpitein.
  - Hyppääminen korkealta johtaa kohtalokkaisiin seurauksiin, asuntoon jääminen ei.
2. **Mene parvekkeelle tai ikkunan luo ja herätä huomiota**
  - huutamalla
  - vilkuttamalla valoja
  - heiluttamalla jotain näkyvää
  - voit myös soittaa numeroon 112 ja kertoa tarkan osoitteen missä olet.
3. **Laske varmuuden vuoksi vettä ammeeseen tai lavaareihin.**
4. **Jos asuntoon alkaa tulla savua ovien raoista, postiluukusta tai ilmanvaihtoventtiileistä, tuuleta ja tiivistä vuotokohdat kosteilla tekstiileillä.**
5. **Jos asunnon ovi alkaa kuumeta, jäähdytä sitä vedellä.**
6. **Jos liekit lyövät asunnon ikkunoihin, siirrä helposti syttyvät tavarat pois niiden läheisyydestä.**
7. **Noudata palomiesten antamia ohjeita.**

8.5 TOIMINTA YLEISEN VAARAMERKIN YHTEYDESSÄ

1. **Suojaudu sisätiloihin, poikkeusoloissa välittömästi suojatiloihin.**
2. **Pysäytä ilmastointi.**
3. **Sulje ovet, ikkunat ja ilmanvaihtaukot ja tiivistä ne.**
4. **Kuuntele ja noudata radiosta viranomaisten antamia tietoja ja ohjeita.**
5. **Vältä puhelimen käyttöä pelastusviranomaisten teleyhteyksien varmistamiseksi.**

8.6 TOIMINTA KAASUVAARATILANTEESSA

Kaasuvaarasta ilmoitetaan yleisellä vaaramerkillä sekä lisäohjeita annetaan radion ja TV:n välityksellä.

Kaasuvaaratilanteessa toimitaan kuten aina yleisen vaaramerkin jälkeen

---

- 1. Suojaudu sisätiloihin talon ylempiin kerroksiin.**
  - Kellariin ja normaaliolojen käytössä olevaan väestönsuojaan ei pidä mennä, koska se ei ole tiivis (sulkutilassa).
- 2. Pysäytä ilmastointi.**
- 3. Sulje ovet, ikkunat ja ilmanvaihtoaukot ja tiivistä ne.**
- 4. Kuuntele ja noudata radiosta viranomaisten antamia tiedotuksia ja ohjeita.**
- 5. Vältä puhelimen käyttöä pelastusviranomaisten teleyhteyksien varmistamiseksi.**
- 6. Pysy sisällä.**

Ulkona kuullessasi yleisen vaaramerkin

- 1. Pyri sisätiloihin.**
  - 1. Jos et pääse sisälle**
    - kulje sivutuuleen pois päin arvioidusta onnettomuuspaikasta ja pyri korkeampaan maastokohtaan
    - hengitä monikerroksisen kostutetun kankaan, hatun tai sammaleen läpi.

8.7 TOIMINTA SÄTEILYVAARATILANTEESSA

Säteilyvaarasta ilmoitetaan yleisellä vaaramerkillä sekä lisäohjeita annetaan radion ja TV:n välityksellä.

Säteilyvaaratilanteessa

- 1. Suojaudu sisätiloihin.**
- 2. Pysäytä ilmastointi.**
- 3. Sulje ovet, ikkunat ja ilmanvaihtoaukot ja tiivistä ne.**
  - Rakennuksesta on pyrittävä tekemään mahdollisimman tiivis, ettei radioaktiivisia hiukkasia tai kaasuja tunkeutuisi sisälle. Tiivistämisessä tulee huomioida myös postiluukun, ilmastointi- ja savuhormien sekä kaikkien muiden rakojen ja aukkojen tukkiminen. Tiivistämiseen voi käyttää muovipusseja tai –kalvoa, teippiä ja tiivistemassoja.
- 4. Kuuntele ja noudata radiosta viranomaisten antamia tiedotuksia ja ohjeita.**
- 5. Vältä puhelimen käyttöä pelastusviranomaisten teleyhteyksien varmistamiseksi.**
- 6. Nauti joditabletit ainoastaan viranomaisien antamien ohjeiden mukaisesti.**
- 7. Jos on pakko mennä ulos, käytä hengityssuojainta ja tiivistä pukua.**